

adviesrapport

Natuurtoets renovatie woningen complex 122 Barneveld

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving

Opdrachtgever

Woningstichting Barneveld

Status

Definitief

T (085) 4871265
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

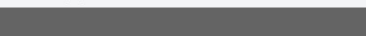
Natuurtoets renovatie woningen complex 122 Barneveld

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving

Projectcode	Datum	Status
24-530	3 november 2025	Definitief

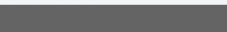
Auteur(s)

Modellering & GIS

Tweede lezer

Opdrachtgever

Woningstichting Barneveld

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, met uitzondering van de persoonsgegevens van betrokken medewerkers en mits onder vermelding van bron en status.

Jansen, F.A. & H. Scholten (2025). Natuurtoets renovatie woningen complex 122 Barneveld. Inventarisatie en beoordeling in het kader van de natuurwet- en regelgeving. Rapport 24-530. Ecogroen bv

Inhoud

Samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding en doelstelling	6
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	6
1.2.1 Huidige situatie	6
1.2.2 Voorgenomen initiatief	7
1.3 Leeswijzer	8
2. Wettelijk kader en methode	9
2.1 Omgevingswet	9
2.2 Onderzoeksmethode	9
2.2.1 Bureaustudie	9
2.2.2 Quicksan veldbezoek	9
2.2.3 Aanvullend onderzoek	9
2.2.4 Toets Flora- en fauna-activiteit	13
2.2.5 Toets Natura 2000-activiteit	13
3. Soortbescherming	14
3.1 Zoogdieren	14
3.1.1 Vleermuizen	14
3.1.2 Overige zoogdieren	17
3.2 Vogels	17
3.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen	17
3.2.2 Vogels zonder jaarrond beschermd nest	23
3.3 Amfibieën	23
3.4 Overige soortgroepen	24
3.5 Specifieke zorgplicht en mitigatie	24
4. Gebiedsbescherming	25
4.1 Natura 2000-gebieden	25
4.1.1 Algemeen	25
4.1.2 Stikstofdepositie	26
4.1.3 Specifieke zorgplicht Natura 2000	26
Geraadpleegde bronnen	27

Bijlagen

Bijlage 1 - Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders

Bijlage 2 - Ecologisch logboek

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Woningstichting Barneveld heeft het voornemen om 182 woningen van wooncomplex 122 in Barneveld te renoveren en verduurzamen. Aanvullend worden mogelijk (maximaal) 35 tussenliggende woningen van particulieren meegenomen in de renovatie en verduurzaming. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze natuurtoets, bestaande uit een quickscan en soortgericht onderzoek, zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soorten, Natura 2000-gebieden. Omdat het voornemen niet in strijd is met het vigerende omgevingsplan, is een toetsing aan de beschermingskaders van het Natuurnetwerk Nederland niet aan de orde. Ook wordt niet ingegaan op het onderdeel houtopstanden, omdat er geen bomen of andere groenstructuren verwijderd worden.

Soortbescherming

- In het projectgebied zijn 11 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld, waarvan één in een particuliere woning. Het projectgebied wordt daarnaast door vleermuizen gebruikt om te foerageren. Door de werkzaamheden is sprake van schadelijke handelingen ten aanzien van (verblijfplaatsen van) gewone dwergvleermuis. Er is geen sprake van aantasting van essentiële vliegroutes en onmisbaar foerageergebied van vleermuizen.
- In het projectgebied zijn 39 jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus (waarvan 4 in particuliere woningen) en 27 jaarrond beschermde nestplaatsen van gierzwaluw (waarvan 2 in particuliere woningen) vastgesteld. Door de uitvoering van de werkzaamheden is sprake van schadelijke handelingen ten aanzien van (jaarrond beschermde nestplaatsen van) gierzwaluw en huismus. De werkzaamheden leiden niet tot aantasting van (essentieel) foerageergebied van huismus of gierzwaluw.
- In bomen, struiken en bebouwing zijn nesten van enkele vogels zonder jaarrond beschermde nesten te verwachten zoals roodborst, vink, houtduif, merel, Turkse tortel, kauw en spreeuw.
- De werkzaamheden leiden niet tot verlies of verstoring van groei-, nest- en/of verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van flora, overige zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden, uitgezonderd soorten waarvoor een vrijstelling van vergunningplicht geldt in de provincie Gelderland. Mits voorkomen wordt dat exemplaren opzettelijk worden gedood, geldt dat er voor deze soorten geen vervolgstappen aan de orde zijn. Wel is altijd de specifieke zorgplicht van toepassing.

Gebiedsbescherming

- Het projectgebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Veluwe op ongeveer zes kilometer van het projectgebied. Vanwege deze afstand en (lokale) aard van het

voornemen zijn nadelige gevolgen – met uitzondering van stikstofdepositie – op voorhand uitgesloten. Er zijn vervolgstappen nodig ten aanzien van stikstofdepositie.

Advies en vervolgstappen

- Geadviseerd wordt om een stikstofberekening met het rekenmodel AERIUS Calculator uit te (laten) voeren om te beoordelen of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig zijn voor Natura 2000-gebieden.
- Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren is een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor schadelijke handelingen ten aanzien van (verblijfplaatsen van) gewone dwergvleermuis, (jaarrond beschermde nesten van) gierzwaluw en (jaarrond beschermde nesten van) huismus. Als onderbouwing van deze vergunningaanvraag dient een activiteitenplan te worden opgesteld.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen moeten altijd worden voorkomen. Hierom dient de uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen plaats te vinden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart, wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Bij het aantreffen van in gebruik zijnde nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.
- De specifieke zorgplicht ten aanzien van soorten is altijd van toepassing. Daarnaast geldt voor het opzettelijk doden van dieren geen vrijstelling van vergunningplicht in Gelderland. In paragraaf 3.5 zijn voorzorgsmaatregelen genoemd om nadelige gevolgen voor soorten te voorkomen. Indien volgens deze voorzorgsmaatregelen wordt gewerkt én dit wordt vastgelegd in een logboek (of ecologisch werkprotocol) kan worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Woningstichting Barneveld heeft het voornemen om 182 woningen van wooncomplex 122 in Barneveld te renoveren en verduurzamen. Aanvullend worden mogelijk (maximaal) 35 tussenliggende woningen van particulieren meegenomen in de renovatie en verduurzaming. De werkzaamheden passen binnen het vigerende omgevingsplan. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In deze natuurtoets zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Omgevingswet ten aanzien van soorten, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland.

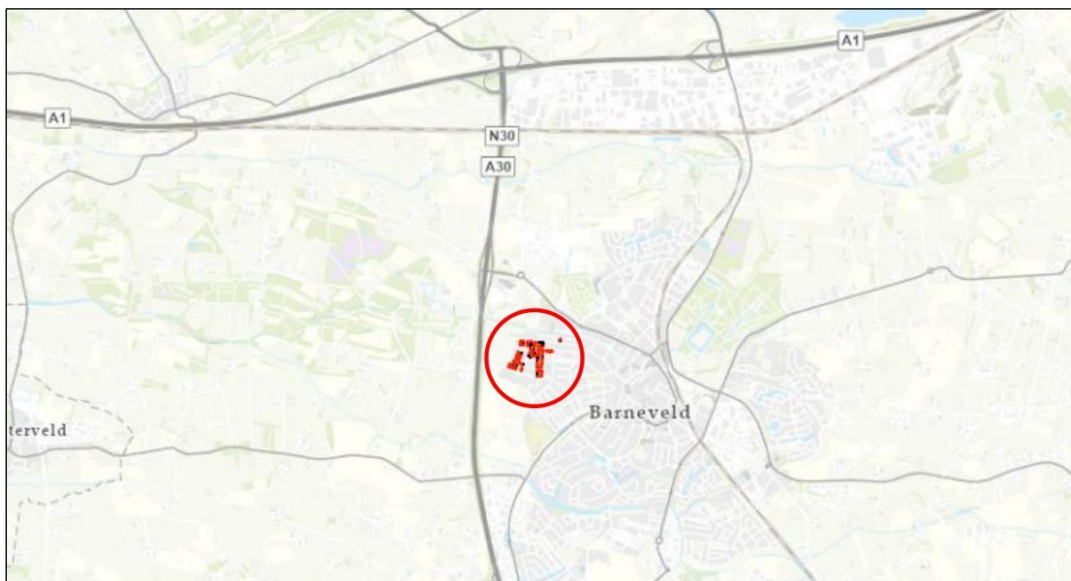
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 Huidige situatie

Het projectgebied ligt in de bebouwde kom van Barneveld, provincie Gelderland (figuur 1.1). Het projectgebied bestaat uit 182 woningen van wooncomplex 122 en 35 woningen van particulieren (zie figuur 1.2). De woningen van wooncomplex 122 zijn in eigendom van Woningstichting Barneveld. De adressen zijn weergegeven in tabel 1.1. De 35 woningen in particulier bezit worden mogelijk ook meegenomen in de uitvoering van de renovatie en verduurzaming. Het projectgebied bestaat uit rijtjeswoningen (hoek- en tussenwoningen) en twee-onder-één kap woningen met twee woonlagen en een zolder, gebouwd in de jaren '60 van de vorige eeuw. De woningen zijn opgetrokken uit metselwerk en hebben een spouw en schuin aflopende pannendaken. De tuinen van de woningen zijn voorzien van verhardingen, lage groenstructuren en bomen. In het projectgebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig.

Tabel 1.1 Adressen van woningen van de woningstichting in het projectgebied: complex 122 te Barneveld.

Straat	Huisnummers	Aantal woningen
Kallenbroekerweg	56 t/m 62 (even) en 98 t/m 108 (even)	10
Potgieterstraat	15, 16, 18 t/m 22, 24, 56 t/m 60 (even), 61 en 64 t/m 74	22
Tollensstraat	1, 3 t/m 10, 12, 13, 14 en 16	13
P.C. Hoofstraat	1 t/m 19 (oneven), 18, 21 t/m 25, 29, 31, 35 t/m 41 (oneven), 45 t/m 51 (oneven)	27
Jacob Catsstraat	34, 38, 40, 69 en 71	5
Constatijn Huygenstraat	2, 4 en 8	3
Van Lennepstraat	1 t/m 23, 25 t/m 34 en 37 t/m 40	38
Tesselschadestraat	2, 6, 12, 16, 41 t/m 49 (oneven), 53 en 55	17
Da Costastraat	1, 2 t/m 8 (even), 5 t/m 11 (oneven), 12, 14 t/m 20 (even), 15, 24, 26, 30, 32 en 36 t/m 42 (even)	23
Staringstraat	1 t/m 29 (oneven), 33 t/m 45 (oneven), 51 en 53	24
TOTAAL		182

Figuur 1.1. Ligging van het projectgebied in Barneveld (rood omcirkeld). Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

Figuur 1.2. Te renoveren woningen van complex 122: het projectgebied (rood omlijnd) en woningen in particulier bezit (zwart omlijnd) te Barneveld. Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

1.2.2 Voorgenomen initiatief

De woningen worden gerenoveerd en energetisch verbeterd. De belangrijkste werkzaamheden betreffen het vervangen van daken waarbij schoorstenen worden verwijderd, het toepassen van spouwisolatie, herstel van gevelvoegwerk, het vervangen van ramen, deuren en houtrotherstel. De werkzaamheden worden vanaf vaste steigers uitgevoerd. Er worden bij de werkzaamheden geen bomen geveld of

groenstructuren verwijderd. Werkzaamheden vinden plaats per woningenblok en niet bij alle woningenblokken tegelijkertijd.

1.3 Leeswijzer

Het juridische kader waarbinnen de natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 beschreven of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het initiatief. Hierbij is aangegeven of er bij de uitvoering van het project sprake is van (vergunningplichtige) schadelijke handelingen (zoals bedoeld in de Omgevingswet) en welke mitigerende maatregelen eventueel mogelijk zijn om deze te voorkomen. Hoofdstuk 4 gaat in op de ligging ten opzichte van beschermde gebieden. Hierbij wordt bepaald of het initiatief kan leiden tot nadelige gevolgen op beschermde waarden in deze gebieden. Indien dit het geval is wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project uit te kunnen voeren. Tot slot is een overzicht opgenomen van gebruikte bronnen.

2. Wettelijk kader en methode

2.1 Omgevingswet

De juridische bescherming van natuur in ons land is geregeld via de Omgevingswet. Deze bestaat, naast de Omgevingswet zelf, uit vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's) en één ministeriële regeling. De Omgevingswet regelt onder meer de bescherming van flora en fauna, Natura 2000-gebieden, houtopstanden en het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Bijlage 1 bevat een samenvatting van de wetteksten. In dit rapport wordt ingegaan op de onderdelen flora en fauna en Natura 2000-gebieden. Omdat het voornemen niet in strijd is met het vigerende omgevingsplan, is een toetsing aan de beschermingskaders van het Natuurnetwerk Nederland niet aan de orde. Ook wordt niet ingegaan op het onderdeel houtopstanden, omdat er geen bomen of andere groenstructuren verwijderd worden.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Bureaustudie

Om een beeld te krijgen van aanwezige natuurwaarden in en in de omgeving van het projectgebied is gestart met een bureaustudie. Hierbij zijn onder andere bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Bij het raadplegen van de NDFF is een zoekgebied van ruim vijf kilometer rondom het projectgebied aangehouden en is gezocht naar waarnemingen in de afgelopen tien jaar. Daarnaast zijn de Informatiekaart Natuur (IKN) en provinciale kaartviewers geraadpleegd om een beeld te krijgen van de ligging van nationaal en provinciaal beschermde gebieden in en rondom het projectgebied.

2.2.2 Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit de bureaustudie vormt de basis voor een veldbezoek dat in de middag van 13 februari 2025 (half bewolkt, droog, weinig wind, 0 °C) is uitgevoerd door een ecoleer van Eco-groen. Tijdens het veldbezoek is het projectgebied en directe omgeving (zone van circa 50 meter rondom het projectgebied) onderzocht, waarbij aandacht is besteed aan (biotoop) van beschermde soorten. Naast een beoordeling van de aanwezige biotopen is onder andere gelet op aanwijzingen voor (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van vogels en verblijfplaatsen van vleermuizen.

2.2.3 Aanvullend onderzoek

Uit de bureaustudie en het quickscan veldbezoek is naar voren gekomen dat er in het projectgebied potentiële nesten van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Aanvullend soortgericht onderzoek is uitgevoerd om de functie van het projectgebied voor deze soorten in beeld te brengen. Hieronder worden de onderzoeksmethoden nader toegelicht.

Huismus

Het huismusonderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023b) en heeft zich voornamelijk gericht op het vaststellen van nestlocaties. Het onderzoek bestond uit twee veldbezoeken in de optimale onderzoeksperiode (1 april – 15 mei) bij gunstige weersomstandigheden (droog, vorstvrij, windkracht < 4Bft). Tussen de bezoeken zat een periode van minimaal 10 dagen. Tijdens de veldbezoeken is het onderzoeksgebied visueel geïnspecteerd op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag en de aanwezigheid van functioneel leefgebied van huismus. Relevante waarnemingen zijn in kaart gebracht met behulp van een gps-applicatie (FieldMaps). De onderzoeken zijn uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. De onderzoeken zijn in de ochtenduren uitgevoerd, omdat huismussen op dat moment van de dag het meest actief zijn rondom de nestplaatsen. Onderzoekstijden en -omstandigheden tijdens het huismusonderzoek zijn weergegeven in tabel 2.1. Tijdens het huismus onderzoek is ook gelet op nestindicerend gedrag van spreeuw, zoals aanvoer van nestmateriaal of voedsel danwel (geluid van) aanwezige jongen.

Tabel 2.1 Overzicht tijdstippen en omstandigheden huismusonderzoek.

Datum	Tijd	Aantal pers.	Weersomstandigheden
19-04-2025	09:30 - 12:00 uur	1	12°C, licht bewolkt, droog, windstil
15-05-2025	07:45 - 10:45 uur	1	12°C, helder, droog, windstil

Gierzwaluw

Conform het kennisdocument voor gierzwaluw zijn drie avondbezoeken uitgevoerd in de periode 1 juni tot en met 15 juli, waarvan één bezoek vóór en één bezoek na 1 juli, met een periode van minimaal 10 dagen tussen de bezoeken (BIJ12, 2023a; Provincie Gelderland, 2024). De bezoeken zijn vanaf ca. 1,5 uur voor zonsondergang gestart en duurden tot minimaal een half uur na zonsondergang. Tijdens de bezoeken zijn nestplaatsen van gierzwaluw geïnventariseerd aan de hand van in- en uitvliegende vogels, langsvliegende vogels die bekende nestplaatsen bezoeken en oudervogels (en hun jongen) die vanuit hun nestplaats roepen. Hierbij is ook gebruik gemaakt van het afspelen van 'giergeluiden' van gierzwaluwen. Oudervogels en hun jongen die op het nest aanwezig zijn, reageren hierop en geven daarmee de locatie van hun broedplaatsen prijs. Relevante waarnemingen zijn in kaart gebracht met behulp van een gps-applicatie (Fieldmaps). Veldbezoeken zijn onder voor gierzwaluw gunstige weersomstandigheden (droog weer en weinig wind: < 4 Bft) uitgevoerd (zie tabel 2.2). Voor het onderzoek is het projectgebied opgesplitst in twee deelgebieden die beide door (minimaal) twee ecologen zijn onderzocht: De Lors oost en De Lors west (zie figuur 2.1). Twee onderzoeksronden zijn uitgevoerd in combinatie met het aanvullend vleermuisonderzoek. Onderzoekstijden en -omstandigheden tijdens het gierzwaluwonderzoek zijn weergegeven in tabel 2.2.

Tabel 2.2 Overzicht tijdstippen en omstandigheden gierzwaluwonderzoek (deelgebieden zijn in figuur 2.1 weergegeven).

Datum	Tijd	Aantal pers.	Weersomstandigheden	Onderzoeksrunde
Deelgebied De Lors west				
06-06-2025	20:30 - 22:30 uur	2	17°C, half bewolkt, droog, matige wind	1 ^e ronde
15-06-2025	20:30 - 22:30 uur	2	19°C, helder, droog, weinig windstil	2 ^e ronde
09-07-2025	20:45 - 22:45 uur	3	22°C, licht bewolkt, droog, windstil	3 ^e ronde
Deelgebied De Lors oost				
02-06-2025	20:30 - 22:30 uur	2	15°C, licht bewolkt, droog, windstil	1 ^e ronde
17-06-2025	20:30 - 22:30 uur	2	21°C, bewolkt, droog, weinig wind	2 ^e ronde
01-07-2025	20:30 - 22:30 uur	2	30°C, licht bewolkt, droog, windstil	3 ^e ronde (a)
03-07-2025	20:30 - 22:30 uur	1	22°C, licht bewolkt, droog, matige wind	3 ^e ronde (b)

Figuur 2.1 Deelgebieden tijdens het gierzwaluw- en vleermuisonderzoek: De Lors west (binnen rode stippellijn) en De Lors oost (binnen blauwe stippellijn). Bron achtergrond: ESRI.

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van de richtlijnen uit het landelijke vleermuisprotocol 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2021). In het vleermuisprotocol is beschreven waar een vleermuisonderzoek (minimaal) aan moet voldoen om het gebruik van een verblijfplaats door vleermuizen vast te kunnen stellen.

Het onderzoek was gericht op zomer-, paar en/of kraamverblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Hiervoor zijn drie onderzoeksronden in de periode half mei – half juli en twee in de periode half augustus – eind september uitgevoerd. Vanwege de omvang van het projectgebied zijn de bezoeken -met uitzondering van het avondbezoek in de paartijd- uitgevoerd door in totaal tien ecologen van Ecogroen. Het onderzoeksgebied is hierbij opgesplitst in twee deelgebieden: De Lors oost en De Lors west, zoals aangeduid in figuur 2.1. Tijdens de bezoeken is gebruik gemaakt van warmtebeeldcamera's en batdetectors met de mogelijkheid om opnamen te maken, zoals de Pettersson M500 en de Echometer Touch 2. Relevante waarnemingen zijn in kaart gebracht met behulp van een gps-applicatie (FieldMaps). Onderzoekstijden en -omstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek zijn weergegeven in tabel 2.3. Een aantal onderzoeksronden is verspreid over meerdere dagen uitgevoerd (in tabel 2.3 aangeduid met (a), (b), (c) enzovoort), waarbij het gehele onderzoeksgebied altijd door 10 personen is onderzocht.

Tabel 2.3 Overzicht tijdstippen en omstandigheden vleermuisonderzoek.

Datum	Tijd	Type bezoek	Aantal pers.	Weersomstandigheden
Deelgebied De Lors west				
12-06-2025	21:45 - 00:00 uur	Avondbezoek kraamperiode (a)	2	22 °C, licht bewolkt, droog, matige wind
14-06-2025	21:45 - 23:45 uur	Avondbezoek kraamperiode (b)	1	22 °C, helder, droog, weinig wind
15-06-2025	22:00 - 00:00 uur	Avondbezoek kraamperiode (c)	2	19 °C, helder, droog, weinig wind
18-06-2025	03:15 - 05:30 uur	Ochtendbezoek kraamperiode (a)	2	11 °C, helder, droog, weinig wind
19-06-2025	03:15 - 05:30 uur	Ochtendbezoek kraamperiode (b)	2	13 °C, helder, droog, weinig wind
20-06-2025	03:15 - 05:30 uur	Ochtendbezoek kraamperiode (c)	1	12 °C, helder, droog, weinig wind
09-07-2025	22:00 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (a)	3	22 °C, licht bewolkt, droog, windstil
11-07-2025	21:45 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (b)	1	19 °C, helder, droog, windstil
14-07-2025	21:45 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (c)	1	20 °C, licht bewolkt, droog, weinig wind
27-08-2025	04:15 - 06:30 uur	Ochtendbezoek paarperiode	5	16 °C, licht bewolkt, droog, weinig wind
16-09-2025	21:30 - 00:00 uur	Avondbezoek paarperiode	1	14 °C, half bewolkt, droog, matige wind
Deelgebied De Lors oost				
02-06-2025	22:00 - 00:00 uur	Avondbezoek kraamperiode	5	15 °C, licht bewolkt, droog, windstil
24-06-2025	03:00 - 05:30 uur	Ochtendbezoek kraamperiode	5	16 °C, helder, droog, weinig wind
01-07-2025	22:00 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (a)	2	30 °C, licht bewolkt, droog, windstil
03-07-2025	22:00 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (b)	1	22 °C, licht bewolkt, droog, matige wind
07-07-2025	21:45 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (c)	1	16 °C, bewolkt, droog, weinig wind
08-07-2025	22:00 - 00:00 uur	2 ^e avondbezoek kraamperiode (d)	1	15 °C, bewolkt, droog, weinig wind
20-08-2025	04:15 - 06:30 uur	Ochtendbezoek paarperiode	5	14 °C, bewolkt, droog, windstil
19-09-2025	21:30 - 00:00 uur	Avondbezoek paarperiode	1	21 °C, helder, droog, weinig wind

Onderzoek zomer- en kraamverblijfplaatsen

Voor het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen is rekening gehouden met aanwezigheid van gebouwbewonende soorten zoals laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Daarom is het projectgebied minimaal driemaal bezocht in de periode 1 juni -15 juli: tweemaal 's avonds en één keer in de vroege ochtend. Tussen de eerste avond- en ochtendbezoeken en het tweede avondbezoek zat een periode van minimaal 20 dagen.

De eerste veldbezoeken vonden plaats vanaf zonsondergang en zijn vooral gebruikt om locaties met mogelijke (kraam)verblijfplaatsen te bepalen. De straten zijn systematisch al fietsend of lopend door-kruist, waarbij gelet is op uit- en invliegende vleermuizen en plekken met veel activiteit van vleermuizen. Vervolgens is tot omstreeks middernacht doorgegaan met het onderzoek tot de eerste vleermuizen weer terugkeren naar hun (kraam)verblijfplaats en weer zwermende/invliegende dieren kunnen worden gevonden. Op alle locaties is een tweede avondbezoek uitgevoerd met een vergelijkbare werkwijze als het eerste avondbezoek.

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met droog weer, weinig wind en een temperatuur van minimaal 12 °C. Tijdens de ochtendbezoeken is het betreffende deelgebied systematisch fietsend of lopend door-kruist. Naarmate het lichter wordt, keren vleermuizen terug naar hun kraam- of zomerverblijfplaats, maar voordat ze naar binnen gaan cirkelen ze vaak minutenlang rond de ingang van hun verblijfplaats. Dit zogenoemde zwermen wijst op een verblijfplaats. Aan de hand van het aantal invliegende dieren is vervolgens de grootte van de aanwezige kraam- of zomerverblijfplaats bepaald.

Onderzoek paarverblijfplaatsen/baltsterritoria (en zomerverblijfplaatsen)

In de paarperiode (15 augustus tot 1 oktober) heeft onderzoek plaatsgevonden naar zomerverblijfplaatsen, baltsterritoria (rondvliegende baltsende exemplaren) en paarverblijfplaatsen van soorten zoals gewone en ruige dwergvleermuis. Het onderzoek bestond uit een ochtendbezoek en een avondbezoek met een periode van minimaal 20 dagen tussen beide bezoeken.

Het ochtendbezoek is uitgevoerd in de tweede helft van de nacht. Juist in de tweede helft van de nacht baltsen ruige dwergvleermuizen volop vanuit gevels en daarnaast zijn ook rondvliegende, baltsende

gewone dwergvleermuizen waar te nemen. Tijdens de bezoeken is het betreffende complex systematisch fietsend of lopend doorkruist. Naarmate het lichter werd is het onderzoek toegespitst op het lokaliseren van paar- of zomerverblijfplaatsen aan de hand van zwermende en invliegende vleermuizen. De bezoeken zijn uitgevoerd tijdens geschikte weersomstandigheden (droog weer, weinig wind en minimaal 12 °C).

Tijdens het avondbezoek zijn de straten systematisch vanaf een uur na zonsondergang tot en met middernacht meerdere malen fietsend doorkruist, op deze manier waren baltsterritoria in de piek van de roepactiviteit waar te nemen. De avondbezoeken zijn in beide deelgebieden door één persoon uitgevoerd omdat vleermuizen in deze periode 's avonds langdurig baltsen waardoor ze eenvoudiger zijn waar te nemen. De avondbezoeken vonden plaats bij geschikte weersomstandigheden (droog weer, weinig wind en minimaal 12 °C).

2.2.4 Toets Flora- en fauna-activiteit

Aan de hand van de bureaustudie, het quickscan veldbezoek en het aanvullend onderzoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het project. Vervolgens is bepaald of het project kan leiden tot schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde soorten en/of hun leefgebied. Tot slot is beoordeeld of er vervolgstappen nodig zijn, zoals het nemen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een Flora- en Fauna-activiteit.

2.2.5 Toets Natura 2000-activiteit

Aan de hand van de uitgevoerde bureaustudie is beoordeeld of het project kan leiden tot (significant) nadelige gevolgen voor de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke) negatieve effecten die kunnen optreden als gevolg van het project. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn voor instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Als er mogelijk sprake is van significant nadelige gevolgen is er advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3. Soortbescherming

3.1 Zoogdieren

3.1.1 Vleermuizen

In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van foeragerende en langsvliegende exemplaren van vleermuissoorten die gebouwen als verblijfplaats gebruiken zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF, 2025). Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bijvoorbeeld bomen, bebouwing en kelders. Dit kunnen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, baltslocaties, paarverblijven en winterverblijven zijn. Het verstoren, beschadigen, vernielen of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken vaak jarenlang dezelfde structuren om zich te oriënteren tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Als alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'essentieel' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water, zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen heeft binnen de Omgevingswet echter geen juridische bescherming, tenzij het essentieel is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Tijdens het quickscan veldbezoek is geconstateerd dat de woningen in het projectgebied in potentie verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger, kunnen herbergen. Er zijn geschikte invliegopeningen voor vleermuizen aanwezig zoals kieren in de dakbedekking (o.a. bij gevelpannen), kieren achter betimmeringen, kieren achter loodflappen en gemetselde ventilatieroosters/ open stootvoegen in het metselwerk. Deze openingen kunnen toegang bieden tot verblijfplaatsen in de spouw, onder dakbedekking en achter betimmeringen.

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn in het projectgebied 11 baltsterritoria van gewone dwergvleermuis vastgesteld (figuur 3.1). Op deze locaties zijn langdurig al baltsend rondvliegende of vanuit een vast punt roepende mannetjes waargenomen.

Figuur 3.1 Locaties van baltsterritoria van gewone dwergvleermuis (rood kruis) in het projectgebied (rood en zwart omlijnde woningen). Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

Paarverblijfplaatsen bevinden zich in de regel in gebouwen binnen een baltsterritorium. Daar waar baltsterritoria in de directe omgeving van woningen in het projectgebied zijn waargenomen, wordt aangenomen dat de paarverblijfplaats zich ergens in de aanliggende woning of het aanliggende woningenblok bevindt (onder dakbedekking, in de spouw of achter betimmeringen). De exacte locatie van de paarverblijfplaatsen is niet altijd vastgesteld. Mogelijk worden de paarverblijfplaatsen ook als winterverblijfplaats gebruikt door individuele of kleine groepjes gewone dwergvleermuizen. In tabel 3.1 zijn de locaties waar baltsterritoria zijn aangetroffen beschreven. Eén van de 11 territoria is aangetroffen ter plaatse van een particuliere woning, met adres Tollensstraat 11.

Er zijn tijdens het onderzoek geen verblijfplaatsen of territorium-indicerende exemplaren van laatvlieger, ruige dwergvleermuis of andere vleermuissoorten waargenomen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van andere vleermuissoorten dan gewone dwergvleermuis in het projectgebied wordt uitgesloten op basis van het aanvullend vleermuisonderzoek.

Tabel 3.1 Baltsterritoria/ paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aangetroffen in het projectgebied; particuliere woning schuin gedrukt.

Nr	Locatie baltsterritorium	Aantal waargenomen individuen
1	Constatijn Huygensstraat 2	1
2	Constatijn Huygensstraat 8	2
3	Potgieterstraat 16	1
4	Potgieterstraat 68	1
5	Tesselschadestraat 11	1
6	Tolliusstraat 11; particuliere woning	1
7	Lennepestraat 25-39 (oneven) en Van Lennepestraat 26-40 (even)	1
8	P.C. Hooftstraat 21	1
9	P.C. Hooftstraat 37	1
10	Staringstraat 41	1
11	Jacob Catsstraat 34	1

Effectbeoordeling

Als gevolg van het vervangen van daken, verwijderen van schoorstenen en het toepassen van spouwisolatie gaan 10 paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis verloren. Indien de particulier van woning Tolliusstraat 11 aanhaakt bij de renovatie/verduurzaming gaat ook deze paarverblijfplaats verloren. De werkzaamheden kunnen zonder voorzorgsmaatregelen leiden tot het schaden of doden van gewone dwergvleermuizen in hun verblijfplaatsen. Het gaat hierbij om vergunningplichtige schadelijke handelingen zoals bedoeld in artikel 11.46 van het Bal. Omdat het aantasten van verblijfplaatsen en verstoren van vleermuizen niet te voorkomen is, is voor de voorgenomen werkzaamheden een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Een vergunningaanvraag bestaat in de regel uit een in te vullen aanvraagformulier, een activiteitenplan, relevante onderzoeksgegevens en andere rapportages ter onderbouwing van de aanvraag. Vergunning wordt verleend mits er geen alternatieven mogelijk zijn, er een rechtsgeldig belang bestaat voor de voorgenomen ontwikkeling en de staat van instandhouding van de betreffende soort niet verslechtert. Daartoe dienen er maatregelen te worden getroffen die negatieve effecten voorkomen of tot het minimale beperken.

Vliegroutes

In het projectgebied zijn lijnvormige elementen aanwezig die geschikt zijn als vliegroute voor vleermuizen. Het betreft rijen met woningenblokken en straatbomen. Door de werkzaamheden gaan geen geleidende structuren verloren. Wel kan tijdelijke verstoring van vleermuizen op een vliegroute optreden door het gebruik van kunstlicht tijdens de werkzaamheden. Omdat werkzaamheden niet overal gelijktijdig plaatsvinden en er in de omgeving diverse lijnvormige structuren aanwezig zijn waar vleermuizen naar kunnen uitwijken is er geen sprake van verstoring van essentiële vliegroutes. Verstoring van vleermuizen op een vliegroute is te voorkomen door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 3.5 (specifieke zorgplicht soorten). Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit voor vliegroutes van vleermuizen is niet aan de orde.

Foerageergebieden

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn foeragerende exemplaren van gewone dwergvleermuis waargenomen in het projectgebied en de directe omgeving. Zones langs opgaande bomen, woningenblokken en boven tuinen worden door vleermuizen als foerageergebied gebruikt. Door de werkzaamheden gaan geen foerageergebieden van vleermuizen verloren. Wel kan tijdelijke verstoring van foeragerende vleermuizen optreden door het gebruik van kunstmatig licht tijdens de werkzaamheden. Omdat werkzaamheden niet overal gelijktijdig plaatsvinden en er in de omgeving diverse alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn waar vleermuizen naar kunnen uitwijken is er geen sprake van verstoring van voor

vleermuizen essentieel foerageergebied. In het kader van de specifieke zorgplicht is het wel nodig om verstoring van foeragerende vleermuizen zoveel als mogelijk te beperken door het nemen van mitigerende maatregelen. Deze zijn opgenomen in paragraaf 3.5. Een vergunningplicht voor een flora- en fauna-activiteit ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen is niet aan de orde.

3.1.2 Overige zoogdieren

(Vaste) verblijfplaatsen en/of essentieel foerageergebied van andere beschermde zoogdieren die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling (zoals steenmarter) worden op basis van de terreinkenmerken, het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Wel zijn binnen het projectgebied vaste verblijfplaatsen van overige grondgebonden zoogdiersoorten bekend (NDFF, 2025) en/of te verwachten, zoals huisspitsmuis. Daarnaast is meerdere keren een egel waargenomen tijdens het nachtelijke veldonderzoek. Bij het plaatsen van bouwsteigers kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van deze zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt echter geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om opzettelijk doden bij uitvoering van de werkzaamheden te voorkomen. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor deze zoogdieren. Mitigerende maatregelen en maatregelen in het kader van de zorgplicht zijn uitgewerkt in paragraaf 3.5.

3.2 Vogels

Bij vogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregime (zie bijlage 1). Voor een aantal vogelsoorten geldt dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 3.2).

Kader 3.2 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten waarvan de nestplaatsen altijd jaarrond bescherming genieten wordt in de provincie Gelderland verstaan: in functie zijnde nesten en rustplaatsen van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

3.2.1 Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

In de omgeving van het projectgebied zijn waarnemingen bekend van huismus en gierzwaluw (NDFF, 2025), broedvogels die in de regel gebouwen gebruiken als nestplaats. Bij de inspectie van de woningen tijdens het verkennend veldbezoek is vastgesteld dat de woningen in het projectgebied op basis van de bouwkenmerken potentie hebben als nestplaats van gierzwaluw, huismus en spreeuw. Er zijn invliegopeningen aangetroffen onder pannendaken en bij kopgevels: kieren onder gevelpannen. Deze bieden toegang tot nestplaatsen onder de dakbedekking.

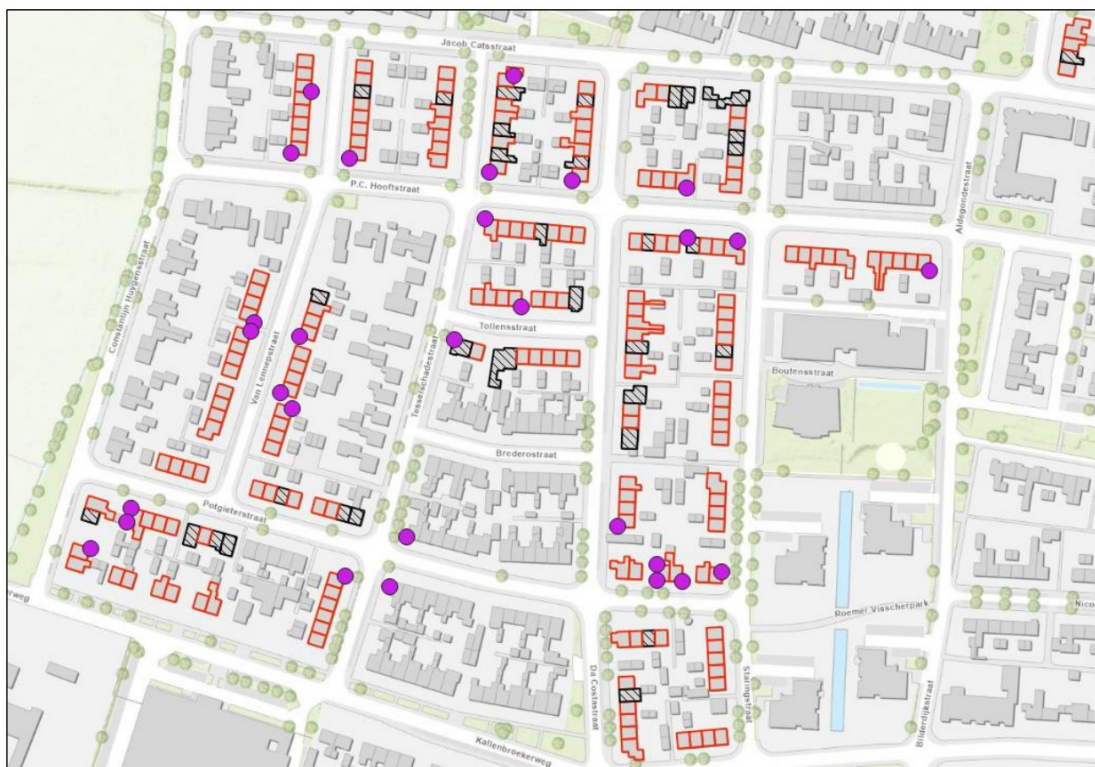
Gierzwaluw

Tijdens het aanvullend gierzwaluwonderzoek zijn in het projectgebied 27 nestplaatsen van gierzwaluw vastgesteld. De meeste nestplaatsen zijn aangetroffen ter plaatse van kopgevels van woningen, waar gierzwaluwen invlogen onder dakpannen in de dakvoet op de hoek van het dak, boven de dakgoot

(figuur 3.2). De nestplaats bevindt zich naar verwachting onder de dakbedekking op het metselwerk of op panlatten. Incidenteel vlogen gierzwaluwen in bij kieren onder gevelpannen ter plaatse van de kopgevel of onder dakpannen in de dakvoet bij een langsegevel. De locaties van de waargenomen nestplaatsen zijn beschreven in tabel 3.2 en op kaart weergegeven in figuur 3.3. Twee van de 27 nestplaatsen zijn aangetroffen ter plaatse van een particuliere woning welke deel uitmaakt van een te renoveren woningenblok, het betreft de adressen Tollensstraat 15 en P.C. Hooftstraat 27. Daarnaast zijn twee nestplaatsen van gierzwaluw aangetroffen in woningen buiten het projectgebied (Potgieterstraat 47 en 50).

Figuur 3.2 Nestplaatsen van gierzwaluw zijn in de meeste gevallen aangetroffen onder dakpannen in de dakvoet op de hoek van het dak, boven de dakgoot (geel omcirkeld). Foto: Ecogroen.

Figuur 3.3 Locatie nestplaatsen gierzwaluw (paarse stip) aangetroffen tijdens het aanvullend gierzwaluwonderzoek. Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

Tabel 3.2 Jaarrond beschermde nestplaatsen van gierzwaluw aangetroffen tijdens het aanvullend gierzwaluwonderzoek; nestplaatsen in particuliere woningen schuin gedrukt.

Nr.	Adres	Locatie nestplaats
1	Constatijn Huygensstraat 4	Kopgevel (noord) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
2	Potgieterstraat 16	Kopgevel (oost) onder gevelpannen.
3	Potgieterstraat 20	Kopgevel (oost) ter plaatse van dakvoet op de zuidoosthoek.
4	Potgieterstraat 22	Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
5	Potgieterstraat 22	Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de noordwesthoek.
6	Potgieterstraat 71	Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
7	Potgieterstraat 71	Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de noordwesthoek.
8	Van Lennepstraat 8	Kopgevel (noord) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
9	Van Lennepstraat 10	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
10	Van Lennepstraat 15	Kopgevel (noord) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
11	Van Lennepstraat 17	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidoosthoek.
12	Van Lennepstraat 18	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
13	Van Lennepstraat 25	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
14	Van Lennepstraat 26	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
15	Van Lennepstraat 35	Langsgevel (oost) onder 1 ^e rij dakpannen, rechts van regenpijp.
16	Tesselschadestraat 2	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
17	Tesselschadestraat 11	Kopgevel (noord) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
18	Tesselschadestraat 16	Kopgevel (noord) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
19	Tollensstraat 10	Kopgevel (oost) ter plaatse van dakvoet op de zuidoosthoek.
20	<i>Tollensstraat 16 (particulier)</i>	<i>Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de noordwesthoek.</i>
21	P.C. Hooftstraat 1	Kopgevel (oost) ter plaatse van dakvoet op de zuidoosthoek.
22	P.C. Hooftstraat 18	Kopgevel (oost) ter plaatse van dakvoet op de zuidoosthoek.
23	P.C. Hooftstraat 21	Kopgevel (oost) ter plaatse van dakvoet op de noordoosthoek.
24	<i>P.C. Hooftstraat 27 (particulier)</i>	<i>Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de noordwesthoek.</i>
25	P.C. Hooftstraat 51	Kopgevel (west) ter plaatse van dakvoet op de noordwesthoek.
26	Da Costastraat 1	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.
27	Da Costastraat 14	Kopgevel (zuid) ter plaatse van dakvoet op de zuidwesthoek.

Effectbeoordeling

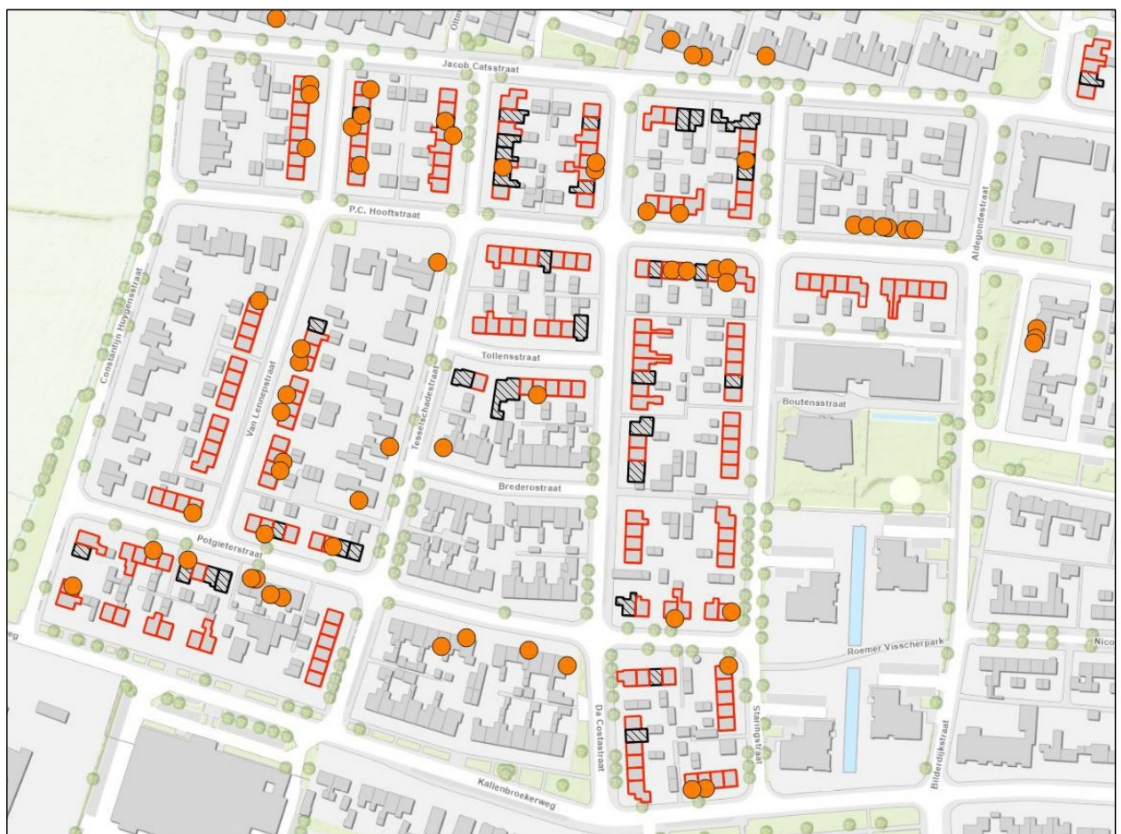
Tijdens het vervangen van daken van wooncomplex 122 gaan 25 nestplaatsen van gierzwaluw verloren. Wanneer de twee particuliere woningen waar een nestplaats van gierzwaluw is vastgesteld worden meegenomen tijdens de renovatie dan gaan er 27 nestplaatsen van gierzwaluw verloren. Het aantasten van nestplaatsen van gierzwaluw is strijdig met verbodsbepalingen uit artikel 11.37 van het Bal. Omdat het vernielen van verblijfplaatsen niet te voorkomen is, is voor de voorgenomen werkzaamheden een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Huismus

Tijdens het aanvullend huismusonderzoek zijn in het projectgebied 39 nestplaatsen van huismus vastgesteld. De meeste nestplaatsen zijn aangetroffen onder de eerste rij dakpannen in de dakvoet. Openingen onder de dakpannen worden gebruikt als invliegopening naar de nestplaats (figuur 3.4). Op een aantal plaatsen zijn baltsende mannetjes waargenomen ter plaatse van de nok van een dak, nabij zonnepanelen. Naar verwachting bevinden de nestplaatsen op deze plaatsen zich onder zonnepanelen. De locaties van de waargenomen nestplaatsen zijn beschreven in tabel 3.3 en op kaart weergegeven in figuur 3.5. Vier van de 39 nestplaatsen zijn aangetroffen ter plaatse van een particuliere woning welke deel uitmaakt van een te renoveren woningenblok, het betreft de adressen Potgieterstraat 63, Van Lennepstraat 36, Tesselschadestraat 51 en Staringstraat 49. Daarnaast zijn 26 nestplaatsen van huismus aangetroffen in woningen buiten het projectgebied (zie figuur 3.5).

Figuur 3.4 Nestplaatsen van huismus zijn in de meeste gevallen aangetroffen onder de eerste rij dakpannen in de dakvoet (ter indicatie geel omlijnd). Foto: Ecogroen.

Figuur 3.5 Locatie nestplaatsen huismus (oranje stip) aangetroffen tijdens het aanvullend huismusonderzoek. Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

Tabel 3.3 Jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus aangetroffen tijdens het aanvullend huismusonderzoek; nestplaatsen in particuliere woningen schuin gedrukt.

Nr.	Adres	Locatie nestplaats
1	Constatijn Huygensstraat 4	Kopgevel noord (onder nok)
2	Potgieterstraat 16	Kopgevel (oost) onder 5° gevelpan rechts van nok.
3	Potgieterstraat 22	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
4	Potgieterstraat 56	Achtergevel (noord), dakvoet
5	<i>Potgieterstraat 63 (particulier)</i>	<i>Voorgevel (noord) onder dakpannen dakvoet.</i>
6	Potgieterstraat 64	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
7	Potgieterstraat 67	Voorgevel (noord) onder dakpannen dakvoet.
8	Potgieterstraat 68	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
9	Van Lennepstraat 4	Achtergevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
10	Van Lennepstraat 6	Achtergevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
11	Van Lennepstraat 10-12	Voorgevel (west) onder dakpannen dakvoet.
12	Van Lennepstraat 14	Voorgevel (west) ruimte onder/achter dakgoot.
13	Van Lennepstraat 18	Voorgevel (west) onder dakpannen dakvoet.
14	Van Lennepstraat 20	Voorgevel (west) onder dakpannen dakvoet.
15	Van Lennepstraat 23	Kopgevel noord (onder nok)
16	Van Lennepstraat 28	Achtergevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
17	Van Lennepstraat 29	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
18	Van Lennepstraat 34	Voorgevel (west) onder dakpannen dakvoet.
19	<i>Van Lennepstraat 36 (particulier)</i>	<i>Achtergevel (oost) onder dakpannen dakvoet.</i>
20	Van Lennepstraat 37	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
21	Van Lennepstraat 39	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
22	Van Lennepstraat 40	Achtergevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
23	Tesselschadestraat 6	Onder dakpannen dakvoet
24	Tesselschadestraat 49	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
25	<i>Tesselschadestraat 51 (particulier)</i>	<i>Onder zonnepanelen (baltser op nok)</i>
26	Tollensstraat 7	Achtergevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
27	Da Costastraat 5	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
28	Da Costastraat 7	Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.
29	P.C. Hooftstraat 20	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
30	P.C. Hooftstraat 23	Voorgevel (noord) onder dakpannen dakvoet.
31	P.C. Hooftstraat 23	Achtergevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
32	P.C. Hooftstraat 24	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
33	P.C. Hooftstraat 25	Voorgevel (noord) onder dakpannen dakvoet.
34	P.C. Hooftstraat 29	Kopgevel (oost) ter plaatse van gierzwaluwkast.
35	P.C. Hooftstraat 31	Voorgevel (noord) onder dakpannen dakvoet.
36	Staringstraat 9	Kopgevel (noord) ter plaatse van nestkast.
37	<i>Staringstraat 49 (particulier)</i>	<i>Voorgevel (oost) onder dakpannen dakvoet.</i>
38	Kallenbroekerweg 60	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.
39	Kallenbroekerweg 62	Voorgevel (zuid) onder dakpannen dakvoet.

Effectbeoordeling

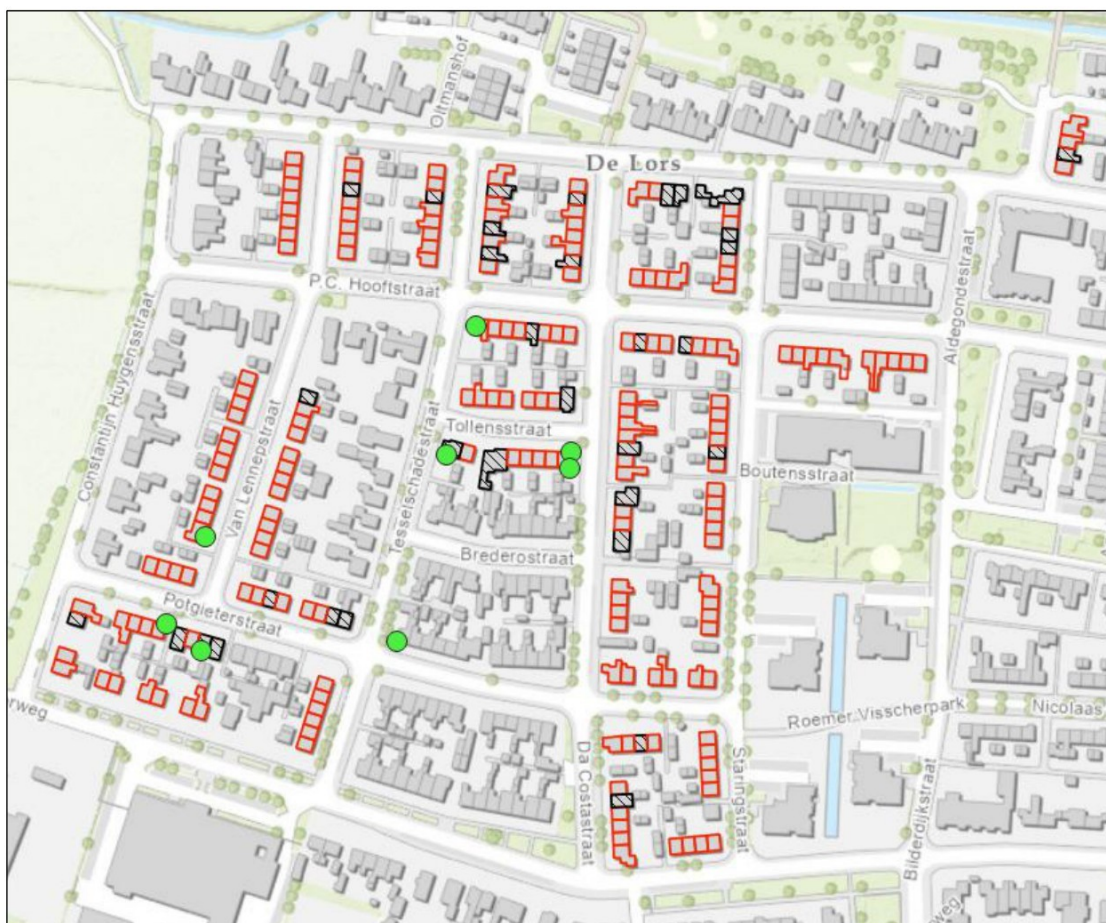
Tijdens het vervangen van daken van wooncomplex 122 gaan 32 nestplaatsen van huismus verloren. Wanneer de vier particuliere woningen waar een nestplaats van huismus is vastgesteld worden meegenomen tijdens de renovatie dan gaan er 36 nestplaatsen verloren. Het aantasten van nestplaatsen van huismus is strijdig met verbodsbepalingen uit artikel 11.37 lid 1 onder b van het Bal. Omdat het vernielen van verblijfplaatsen niet te voorkomen is, is voor de voorgenomen werkzaamheden een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

De werkzaamheden hebben betrekking op nestplaatsen in de woningen. De functionele leefomgeving van huismus (o.a. groenelementen in de omgeving) wordt niet fysiek aangetast. Tijdens de werkzaamheden kunnen wel plaatselijk en tijdelijk huismussen in hun functionele leefomgeving worden verstoord door aanwezigheid van mensen en geluid van machines. Er is in dat geval altijd voldoende uitwijkmogelijkheid voor huismussen in groenelementen buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Er is daarom geen sprake van verstoring die leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soort, zoals bedoeld in Bal artikel 11.37 lid 3. Vervolgstappen ten aanzien van de functionele leefomgeving van huismus zijn -uitgezonderd de nestplaatsen- niet aan de orde.

Omdat schade aan nestplaatsen van huismus bij niet te voorkomen is, is voor de voorgenomen werkzaamheden een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit noodzakelijk. Er dienen ook mitigerende en compenserende maatregelen te worden genomen waarmee schade aan nestplaatsen en individuen zoveel als mogelijk wordt voorkomen en het verlies van nestplaatsen wordt gecompenseerd. Bij het advies ten aanzien van vleermuizen is uitgebreidere informatie opgenomen over de te volgen procedure voor de omgevingsvergunning (zie pagina 17). Voor huismus geldt dat er per nestplaats die verloren gaat zowel tijdens de werkzaamheden (tijdelijk) als in de nieuwe situatie twee alternatieve nestplaatsen dienen te worden aangebracht in de nabije omgeving (provincie Gelderland, 2024).

Spreeuw

Tijdens het huismusonderzoek zijn in het projectgebied zeven spreeuwen waargenomen die nestindicerend gedrag vertoonden. De nestplaatsen bevinden zich in de meeste gevallen onder dakpannen in de dakvoet op de hoeken bij kopgevels, op één locatie onder dakpannen in de dakvoet bij een achtergevel. Twee van de zeven nestplaatsen bevonden zich in particuliere woningen die deel uitmaken van te renoveren woningenblokken. Eén nestindicerende spreeuw is aangetroffen in een woning buiten het projectgebied. De aangetroffen nestplaatsen van spreeuw zijn aangeduid in figuur 3.6

Figuur 3.6 Nestplaatsen van spreeuw (groene stippen) aangetroffen in het projectgebied en omgeving. Bron achtergrond: TopoRD/ESRI.

Spreeuw behoort in Gelderland tot de zogenaamde 'Categorie 2'-soorten. Dit houdt in dat de nestplaatsen van spreeuw alléén jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. In deze situatie is er in de omgeving van het projectgebied veel bebouwing aanwezig die qua bouwkenmerken en bouwjaar vergelijkbaar is met de woningen in het projectgebied.

Het betreft (o.a.) woningen aan de Kallenbroekerweg, Potgieterstraat Brederostraat en Constatijn Huygensstraat, die geen deel uitmaken van het projectgebied. Spreeuwen broeden daarnaast ook in bomen met (spechten) hollen. Er zijn in de omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden om te broeden voor spreeuw. De in het projectgebied aangetroffen spreeuwennesten zijn daarom in dit geval niet jaarrond beschermd. Wel dient aantasting/ verstoring van broedgevallen te worden voorkomen door buiten de broedtijd van spreeuw (half april t/m juni) te werken of de door de woningen voorafgaand aan de broedperiode ongeschikt te maken. Daarnaast wordt geadviseerd om in het kader van de zorgplicht maatregelen te treffen om nestplaatsen van spreeuw te behouden in het projectgebied (zie paragraaf 3.5).

Overige vogels met jaarrond beschermde nesten

In het projectgebied en in de directe omgeving zijn geen andere jaarrond beschermde nestlocaties van vogels bekend (NDFF, 2025) of aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Het nemen van vervolgstappen voor overige vogels met jaarrond beschermde nesten is niet aan de orde.

3.2.2 Vogels zonder jaarrond beschermd nest

Bomen, struiken en bebouwing binnen het projectgebied vormen broedbiotoop voor vogelsoorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn zoals roodborst, vink, houtduif, merel Turkse tortel en kauw.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Verstoring is verboden wanneer de verstoring van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort of wanneer verstoring leidt tot het afbreken van het broedgeval. Voor de te verwachten soorten kunnen schadelijke handelingen (altijd) worden voorkomen door te werken buiten het broedseizoen. In het kader van de Omgevingswet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Daarmee is het dus van belang of een broedgeval wordt beschadigd of verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen begin maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Vooral soorten als Turkse tortel en houtduif kunnen tot laat in het seizoen doorgaan met broeden en ook vroeg in het seizoen starten met broeden. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te laten voeren. Bij het aantreffen van nesten van vogels wordt in overleg met een ecologisch deskundige bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de wettelijke kaders kunnen worden uitgevoerd.

Indien geen nesten in gebruik zijn ten tijde van de werkzaamheden, kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden uitgesloten. Vervolgstappen zijn voor vogels zonder jaarrond beschermde nesten niet aan de orde, mits rekening wordt gehouden met het broedseizoen.

3.3 Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens (NDFF, 2025), habitateisen en beoordeling van het terrein tijdens het veldonderzoek wordt voortplanting en overwintering van beschermde amfibieën van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën, zoals rugstreeppad en vinpootsalamander, zonder vrijstelling in het projectgebied uitgesloten.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is in het projectgebied geen voortplanting van amfibieën te verwachten. De tuinen in het projectgebied vormen potentieel geschikt landhabitat

voor algemene amfibieën zoals gewone pad en bruine kikker. Bij het plaatsen van bouwsteigers kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van deze amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Gelderland een vrijstelling van het verbodsartikel voor het beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- en rustplaatsen. Er geldt geen vrijstelling voor het opzettelijk doden van dieren. Daarnaast geldt de specifieke zorgplicht voor deze amfibieën. Het nemen van mitigerende maatregelen is nodig om tijdens de uitvoering van de werkzaamheden te voldoen aan de zorgplicht en het opzettelijk doden van amfibieën te voorkomen. De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in paragraaf 3.5.

3.4 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2025), worden in het projectgebied geen (vaste) verblijfplaatsen of essentieel leefgebied verwacht van vissen, reptielen en ongewervelden waarvoor een omgevingsvergunningplicht geldt. Ook wordt de aanwezigheid van beschermde flora binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden uitgesloten. Wel is (mogelijk) de specifieke zorgplicht van toepassing (zie paragraaf 3.5).

3.5 Specifieke zorgplicht en mitigatie

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor soorten. De specifieke zorgplicht schrijft voor dat nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen en beperkt moeten worden. Dit betekent dat er bij de uitvoering van het project voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om invulling aan deze specifieke zorgplicht te geven (zie ook bijlage 1, kader B1.2). Er zijn aanwijzingen dat er soorten - waarvoor de specifieke zorgplicht geldt - kunnen voorkomen in het projectgebied. De specifieke zorgplicht geldt voor alle van nature in het wild voorkomende flora en fauna. In voorliggende situatie betreft het met name soorten uit de soortgroepen zoogdieren, vogels en amfibieën. Er zijn ook mitigerende maatregelen nodig om het doden van deze soorten te voorkomen. Het gebruik van kunstlicht (bouwverlichting) tijdens werkzaamheden en het plaatsen van bouwsteigers, met name als hiervoor struiken worden verwijderd, kan nadelige gevolgen hebben voor (belangrijke leefgebieden van) die soorten. Met onderstaande maatregelen wordt invulling gegeven aan de specifieke zorgplicht voor soortbescherming en het voorkomen dat exemplaren worden gedood. Geadviseerd wordt om de maatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden vast te leggen in een logboek (zie voor een voorbeeld bijlage 2). Met behulp van het logboek kan in geval van handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig en conform de specifieke zorgplicht wordt gewerkt.

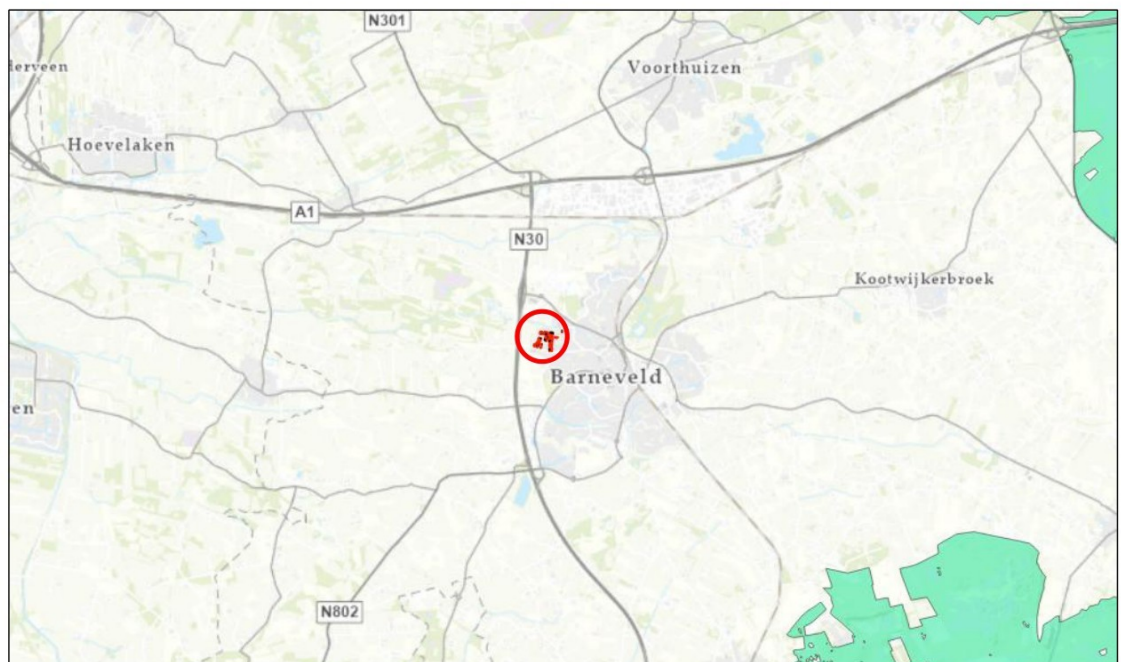
- Bij het plaatsen van bouwsteigers dienen groenelementen in tuinen zo veel mogelijk behouden te blijven om schade aan (verblijfplaatsen van) grondgebonden zoogdieren en amfibieën te voorkomen.
- Indien het onvermijdelijk is om struiken of andere groenelementen te verwijderen voor het plaatsen van bouwsteigers dan dienen deze voorafgaand aan het plaatsen door een deskundige te worden gecontroleerd op aanwezige grondgebonden zoogdieren en amfibieën. Om schade aan individuen te voorkomen dienen groenelementen zo veel mogelijk handmatig en bovengronds te worden verwijderd.
- Verstoring van foeragerende en zich verplaatsende vleermuizen dient zo veel mogelijk te worden voorkomen door tussen zonsondergang en zonsopkomst geen kunstlicht toe te passen of door ervoor te zorgen dat lichtbronnen niet uitstralen op de omgeving.
- Om nestplaatsen van spreeuw in het projectgebied te behouden dienen tijdens de renovatie minimaal 8 nestkasten voor spreeuw te worden aangebracht aan (gevels van) woningen.

4. Gebiedsbescherming

4.1 Natura 2000-gebieden

4.1.1 Algemeen

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is Veluwe, vanaf circa 6 kilometer van het projectgebied gelegen (zie figuur 4.1). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand. Directe nadelige gevolgen, waaronder betreding en oppervlakteverlies van habitattypen en leefgebieden van soorten, worden vanwege de afstand tussen het projectgebied en omliggende Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Op basis van Broekmeyer *et al.* (2005, 2008) en Broekmeyer (2010) worden indirecte (uitstralende) effecten door bijvoorbeeld licht of geluid eveneens uitgesloten, gezien de aard en omvang van het project en de afstand tot habitattypen en leefgebieden van soorten. Alleen indirecte nadelige gevolgen door stikstofdepositie (verzuring en/of vermessing) kunnen niet op voorhand worden uitgesloten, gezien de reikwijdte van stikstofdepositie.

Figuur 4.1 De ligging van het projectgebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied Veluwe (groen). Kaartondergrond: TopoRD/ESRI.

4.1.2 *Stikstofdepositie*

De activiteiten in het projectgebied kunnen leiden tot een toename van stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden. Een teveel aan stikstof kan leiden tot verzuring en vermesting van stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden in Natura 2000-gebied(en). Een stikstofberekening met het rekenmodel AERIUS Calculator is noodzakelijk om te kunnen beoordelen of er vervolgstappen in het kader van de Omgevingswet nodig zijn.

4.1.3 *Specifieke zorgplicht Natura 2000*

Vanuit de Omgevingswet geldt een specifieke zorgplicht voor Natura 2000 (zie ook bijlage 1, kader B1.3). De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterende gevolgen). Uit voorgaande paragrafen blijkt dat er geen sprake is van nadelige gevolgen voor Natura 2000-gebieden, waardoor er bij voorliggend project geen vervolgstappen aan de orde zijn in het kader van de specifieke zorgplicht Natura 2000. Een eventuele uitzondering hierop geldt voor de mogelijke nadelige gevolgen door stikstofdepositie. Een stikstofberekening kan uitwijzen of dit aan de orde is (zie paragraaf 4.1.2).

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2023a). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 2.0, juli 2023. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2023b). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 2.1 februari 2023. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2024). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, april 2024. BIJ12, Utrecht.

Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins & C.C. Vos (2005). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Alterra-rapport 1375, Alterra, Wageningen. <https://edepot.wur.nl/44536>

Broekmeyer, M.E.A., E.P.A.G. Schouwenberg, M. van der Veen, D. Prins, & C.C. Vos (2008). Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij Alterra-rapport 1375 uit 2005. Alterra, Wageningen. https://www.synbiosys.alterra.nl/bij12/handreikingen/Toelichting_update_effectindicator_2008.pdf

Broekmeyer, M.E.A. (2010). Update effectenindicator 2009. Wageningen, Alterra-rapport 1976, Alterra, Wageningen. <https://edepot.wur.nl/134147>

Provincie Gelderland (2024). Toelichting voor aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit onder de Omgevingswet (Ow) voor verboden genoemd in Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Laatste update: 27 februari 2024.

Internet

NDFF (2025). Nationale databank flora en fauna. Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Laatste raadpleging 1 oktober 2025.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging (2021). Vleermuisprotocol 2021 (geactualiseerd voor meer-vleermuis 20250324). www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl.

Zoogdierverseniging (2025). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren (<http://www.zoogdierverseniging.nl>). Laatste raadpleging in oktober 2025.

Bijlagen

Bijlage 1

Natuur in de Omgevingswet: Wettelijke kaders

Kader B1.1: Algemene zorgplicht

Algemene zorgplicht (Afd 1.3 Ow)

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht, uitgewerkt in de artikelen 1.6, 1.7 en 1.7a van de Omgevingswet. Deze geeft aan dat eenieder (overheden, bedrijven en burgers) verantwoordelijk is voor een veilige en gezonde leefomgeving, door nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving zoveel mogelijk te voorkomen, te beperken en ongedaan te maken. Het bevat ook een algemeen verbod op het verrichten van activiteiten die leiden tot aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving. In principe geldt de algemene zorgplicht altijd, tenzij er een specifieke zorgplicht is uitgewerkt voor bepaalde activiteiten.

Kader B1.2: Flora en fauna

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor alle in het wild levende dieren en planten, met inbegrip van de relevante directe leefomgeving van soorten (foerageergebied, rustplaatsen). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten ('flora- en fauna-activiteit'), moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat onderzoek wordt verricht naar het voorkomen van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I VR en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4 lid 2 van de VR;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V van de HR;
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX van het Bal).

De kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten is dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid, van het Bal wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. Een voorbeeld van een dergelijke maatregel is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten. In art. 11.27, tweede lid, onder b, van het Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een quickscan of nader onderzoek wordt vastgelegd.

Flora- en fauna-activiteit

Bij het uitvoeren van activiteiten in de leefomgeving moet op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet beoordeeld worden of sprake is van:

1. een flora- en fauna-activiteit en
2. of voor de gevolgen van een flora- en fauna-activiteit een omgevingsvergunningplicht geldt.

Een flora- en fauna-activiteit is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten. In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn de handelingen genoemd waarvoor een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit vereist is ten aanzien van de daarin genoemde beschermde dieren en planten in het wild. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 van het Bal), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 11.46 van het Bal.
- Andere soorten (artikel 11.54 van het Bal), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor een omgevingsvergunning vereist kan zijn (bijlage IX van de HR).
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt (artikel 11.56 van het Bal).

Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken, aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Voorafgaand aan het vaststellen van een plan moet in het geval van schadelijke handelingen zijn beoordeeld of er zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit. Als aantoonbaar zicht is op het verkrijgen van een omgevingsvergunning kan het plan worden vastgesteld.

Kader B1.3: Natura 2000-gebieden

Specifieke zorgplicht Natura 2000-gebieden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden (en bijzondere nationale natuurgebieden) (art. 11.6 van het Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6 lid 1 van het Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet kunnen worden uitgesloten, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze mogelijke gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6 lid 2 onder d van het Bal), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6 lid 2 onder f van het Bal). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden, maar die niet significant zijn (zoals verstorende of verslechterende gevolgen).

Natura 2000-activiteit

De Omgevingswet regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR).

Bij een project moet beoordeeld worden of sprake is van een 'Natura 2000-activiteit'. Dat is een 'activiteit (het realiseren van een project) die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Of sprake is van een Natura-2000-activiteit wordt onderzocht in een voortoets. Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1 lid 1 van de Ow). De term 'Natura 2000-activiteit' geldt alleen voor projecten. Voor plannen is er een ander afwegingskader dat, hoewel vergelijkbaar met een Natura 2000-activiteit, elders in het stelsel Omgevingswet is verankerd. Een plan mag volgens art. 10.24 Bkl worden

vastgesteld als uit een passende beoordeling, bedoeld in artikel 16.53c, eerste lid, van de Omgevingswet de zekerheid is verkregen dat het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten.

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is, of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Hoewel voor deze type activiteit geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing.

Kader B1.4: Houtopstanden

Specifieke zorgplicht houtopstanden

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is een specifieke zorgplicht opgenomen voor houtopstanden (art. 11.116 van het Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht (zie kader B1.1). Iedereen die een activiteit uitvoert waarbij een beschermde houtopstand wordt geveld en grond wordt herbeplant, moet nadelige gevolgen voor de natuurbescherming, het bosareaal en landschappelijke waarden zoveel mogelijk voorkomen, en voor zover dat niet mogelijk is moeten gevolgen worden beperkt of ongedaan gemaakt (art. 11.116 van het Bal).

Houtopstanden

Afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij het Bal beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen, én die zich bevindt buiten de bebouwingscontour houtkap. De bebouwingscontour houtkap (art. 11.111 lid 2 van het Bal) is (door de gemeente) vastgelegd in een omgevingsplan (art. 5.165b van het Bkl). In bepaalde gevallen is er - ondanks dat aan genoemde voorwaarden voldaan wordt - alsnog geen sprake van een beschermde houtopstand, bijvoorbeeld wanneer deze zich bevindt op een erf of in een tuin (art. 11.111 lid 2 van het Bal). Voor het vellen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meldplicht (art. 11.126 van het Bal) en herplantplicht (art. 11.129 van het Bal). Het voornemen tot velling moet tijdig gemeld worden bij bevoegd gezag; waarbij de termijn bepaald wordt door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt (art. 11.113 van het Bal), soms is dat het Rijk (art. 11.114 onder a van het Bal). Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant (art. 11.129 van het Bal). Provinciale staten kunnen in de omgevingsverordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) geveld opstand stond.

Kader B1.5: Natuurnetwerk Nederland

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en uitgewerkt in provinciale omgevingsverordeningen. In het Bkl staat dat bij omgevingsverordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen, waarbij tevens de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden worden vastgesteld. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van omgevingsplannen en projectbesluiten. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een omgevingsplan gewijzigd moet worden dan wel een projectbesluit wordt verleend, geldt een 'ja, mits'-afweging. Dit houdt kortweg in dat aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN alleen toegestaan is als deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in de omgevingsverordening en verankerd in de omgevingsplannen.

Bijlage 2

Ecologisch logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf ecologisch toezichthouder	Eventuele bijzonderheden/ opmerkingen